

Mekk Elek, az ezermester

2. tanegység

2x45 perces szövegfeldolgozó, szövegalkotó óra filmnézéssel és
kreatív műhelymunkával
(magyar, kreatív írás, dráma, vizuális kultúra)

Miről szól ez
a tanegység?

Romhányi József művei tele vannak nyelvi ötlettel és szí-
porkával. A *Mekk Elek, az ezermester* című, immár klasszikus
bábsorozatban az eszperente nyelvet ismerhetik meg a gyerekek,
és próbálhatják ki maguk is, miközben megismerkedhetnek az
„ezermester” fogalmával és görbe tükrével (a kontársággal). Mivel
a szöveg nem jelent meg nyomtatásban, hallás után, a bábfilm megtekintésével
találkozhatnak vele a gyerekek. Ezt egy kötetlenebb, tevékenységválasztáson ala-
puló műhelymunka követi, ahol alkotó módon dolgozhatják fel az élményeiket.

Áttekintő vázlat

2.1 Ezermesterkedés	45 perc
2.1a Ezermester kecske	15 perc
2.1b Állati nyelveken	15 perc
2.1c Eszperente lecke	15 perc
2.2 Alkotóműhely	45 perc
2.2a Pillantás a versműhelybe	5 perc
2.2b Pillantás a bábműhelybe	5 perc
2.2c Pillantás a meseműhelybe	5 perc
2.2d Műhelymunka	20 perc
2.2e Műhelybemutatók	10 perc

Összesen: 2x45 perc

Előkészületek

Két rendhagyó óráról van szó, hiszen egy bábfilm megtekinté-
sével kezdjük, majd szabad műhelymunka következik, amikor
a gyerekek választhatnak a tevékenységek között. Érdekes a
szabad választást lehetővé tenni, mert így lehet igazán inspi-
rált mindenki. Ehhez lehetőség szerint biztosítsuk a műhelyek,
csoportok elkülönülésének feltételeit, beleértve az egyéni írózugokat is! Érdekes
annyi anyagot előkészíteni a bábműhelyhez, hogy ha sokan azt választják, akkor
se okozzon gondot. (Például mindenki hozza el vagy készítse elő, ha van saját
gyurmája!)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Romhányi József: *Mekk Elek, az ezermester: A csodálatos asztalos* – bábfilm (online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Internet, projektor, hangfal

 Füzet, íróeszköz

Bábkészítés anyagai, eszközei: gyurma, színes papír, textil, fonal, zsineg, hurkapálca, olló, gyurmakés, alátét

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Kedvcsinálás a nyelvi játékossághoz; a hangfestés „mesterségének” megismerése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Bábfilm megtekintése
Ezermester fogalma, mesterségek ismertetése
Hangutánzó, hangfestő szavak megfigyelése, írása
Eszperente szavak, mondatok megfigyelése és írása hallás után

FELADATOK LEÍRÁSA

2.1 Ezermesterkedés

2.1a Ezermester kecske

Nézzük meg a gyerekekkel a **Romhányi József** által írt klasszikus magyar bábfilm, a **Mekk Elek, az ezermester** első részét, **A csodálatos asztalos** című epizódot (elérhető a Reftantáron)!

A film megtekintése után beszéljük meg a gyerekekkel:

- Mit jelent az, hogy ezermester?
- Érthet-e valaki ezerféle mesterséghez?
- Mekk mester hányhoz értett, pontosabban, hány mesterségről állította azt, hogy ért hozzá?

Ebben segít, ha újra lejátsszuk a bábfilm első fél percét (akár állítsuk is meg a videót), és a cégérek alapján azonosítsuk be, mely mesterségek szerepelnek a filmben!

Beszéljük meg, hogy mit csinál az asztalos, a kertész, a kútásó, a kőműves, a szakács, a szabó, a kovács, a lakatos, a kályhás, a cipész, a molnár, a hangszerkészítő, a fodrász! Lehetséges-e, hogy egy személy ennyi mesterséghez értsen?

2.1b Állati nyelveken

A Mekk mester házában megjelenő állatok mondataiban hangutánzó szavakat találunk. Hallgassuk meg ezeket a szavakat és mondatokat újra (02:05–02:35), majd a gyerekek is beszéljenek úgy, hogy az adott állat hangját imitálják velem! Figyeljük meg közösen, mi jellemző a különböző állatok hangjára! Milyen nyelvi eszközökkel, hanghatásokkal festi le a szerző az állatok hangját?

Kis csoportokban vagy párokban maguk a gyerekek is írjanak hasonló hangutánzó mondatokat, amelyeket olvassanak fel, illetve adjanak elő!

2.1c Eszperente lecke

Flórián, a papagáj, Mekk Elek hírmondója eszperente nyelven beszél, így reklámozza a mekegő kecske tudományát. De maga a mester is, ha csak teheti, eszperente szavakat használ. Az eszperente az a beszédmód, nyelvi játék, amikor csak e magánhangzós szavakat használhatunk a beszélgetés folyamán.

(Elvétve azért tehetünk kivételt, de ez már lazított eszperente. Mekk mester beszéde ilyen, nála inkább a mekegést utánzó hangfestő hatásról van szó, mint eszperente nyelvről.)

Hallgassunk bele a filmbe újra, és figyeljük meg, milyen eszperente szavakat, mondatokat hallunk! Például: „Remek eme Mekk mester, gyere erre, keresd fel!” (01:25–01:29).

JEGYZETEIM

Majd írjanak a gyerekek maguk is egy-egy összefüggő mondatot, esetleg pár mondatos szöveget ezen a nyelven!
Végül válasszanak ki egyet Mekk Elek cégerei közül, és írjanak róla eszperente reklámverset vagy szöveget!

2.2 Alkotóműhely

Ha már ezermesterségről van szó, pillantsunk be egy-egy műhelybe, majd végezzünk magunk is műhelygyakorlatokat!

2.2a Pillantás a versműhelybe

Hallás után is biztosan észrevették a gyerekek, hogy a mese (**Romhányi József: Mekk Elek, az ezermester: A csodálatos asztalos**) szereplői többnyire versben beszélnek. Figyeljünk meg egy-egy ilyen szövegrészt verssorokra tagolva! Mitől válnak verssé? Például:

- páros rím, 7 szótagos sorok:
Nem disznóól | az akol,
csak a malac | maszato!
- bokorrím, belső rím, 6-7 szótagos sorok:
Kotkodács, | ez csodás!
Egy személyben | ács, kovács,
szakács, takács, | kotkodács!
- páros rím, belső rím, 8 szótagos sorok:
Én, Mekk Elek, | remekelek,
levágom a | felesleget.
Ott az feljebb, | itt meg lejjebb,
párat kell csak | fűrészeljek.
- bokorrím, sőt halmazrím, 6 szótagos sorok, középen félsoros zárlat:
Nyekereg a fűrész,
nyek-nyek-nyek a fűrész,
és a remekmű kész.
Mek-mek-mek.
Nyekereg a fűrész,
a fű-fű-fű-fűrész,
és a remekmű kész.

Vedd figyelembe!

Az „Én, Mekk Elek, | remekelek,” sor emlékeztet Eörsi István: *Hogyan készül a vers?* című versének első szakaszára: „Én vagyok a Remek Elek, / most egy verset remekelek.” A *Gólyahír* című szöveggyűjtemény 105. oldalán, az áprilisi *Bolondozások, tréfák* témában találkozhattunk vele (08-2/6.3).

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Vonjuk be a gyerekeket a nyelvi és mesealkotó műhelybe választható műfajokon keresztül.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Megfigyelések:
versformák
bábkészítés anyagai
párbeszéd
Kreatív írás: vers, mese
Bábfigurák, tárgyak
alkotása
Drámajáték: mesejelenet
Műhelybemutatók

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Bábkészítés anyagai,
eszközei: gyurma, színes
papír, textil, fonal,
zsineg, hurkapálca, olló,
gyurmakés, alátét

2.2b Pillantás a bábműhelybe

5
perc

Milyen anyagokból készíthették el a bábfilm alakjait és tárgyait? Figyeljük meg újra a film egy-egy jellemző részletét, és nevezzenek meg a gyerekek anyagokat, amelyeket felismernek!

Az anyagok közül melyik az, amivel mi is dolgozhatnánk?

2.2c Pillantás a meseműhelybe

5
perc

Figyeljük meg jobban a mese párbeszédeit! Keressük meg, miről és hogyan beszélgetett a birkacsalád az asztalnál Mekk Mester ténykedése előtt és után!

2.2d Műhelymunka

20
perc

Választható tevékenységek:

- Versműhely (egyéni munka):
  - Írjatok magatok is hasonló rövid, mondókaszerű vagy dalszerű verseket! Téma lehet valamelyik állat vagy foglalkozás a megismertek közül.
  - Dúdolgatva dallamot is kitalálhattok a versekhez.
- Bábműhely (egyéni, páros és/vagy csoportmunka):
  - Készítsétek el a mese egy-egy figuráját gyurmából! Adhattok rá színes papírból, textilanyagból kivágott ruhadarabokat is.
  - Készítsetek el egy-egy bútordarabot vagy más jellemző tárgyat is! Felhasználhattok ehhez pálcikákat, fonalakat is.
- Meseműhely (egyéni és/vagy csoportmunka):
  - Képzeljétek el, hogy Mekk Elek unokája ma már százezermester, és állítólag mindenféléhez ért! Tervezzétek meg csoportmunkában meséjének a következő részét, amikor egy mai mesterséggel próbálkozik! Elég megírni a mese cselekményvázlatát, vagy kidolgozni egy párbeszéd jelenetét.
  - A jelenetet el is lehet játszani. (Ha a drámajátékot választja a csoport, a párbeszédet nem fontos leírni.)

Vedd figyelembe!

A bábfilm figurái asztali bábok, tehát kisméretű szobrokról van szó inkább, mint klasszikus bábokról. A bábfilm animációs filmtechnikával, a mozgásfázisok beállításával és sorozatos felvételével készült.

A gyerekek is olyan bábokat készítsenek, amelyek asztallapra állíthatók!

2.2e Műhelybemutatók

10
perc

Végül a műhelyek mutassák be munkáikat a többieknek!

Variáció

Záróképként bemutatathatjuk Mihajlo Kolodko ukrán szobrászművész Mekk Elek szobrát a Széll Kálmán téren, amint kezében egy elektromos csavarhúzóval indul valahová, talán épp hozzátok (elérhető a Reftantáron).